

**HỘI NGHỊ NGOẠI GIAO LẦN THỨ 29:
NÂNG CAO HIỆU QUẢ CÔNG TÁC ĐỐI NGOẠI VÀ
HỘI NHẬP QUỐC TẾ - THỰC HIỆN THẮNG LỢI
NGHỊ QUYẾT ĐẠI HỘI ĐẢNG LẦN THỨ XII**

Phạm Bình Minh
Phó Thủ tướng, Bộ trưởng Ngoại giao

Tóm tắt

Hội nghị Ngoại giao được tổ chức hai năm một lần với sự tham dự đầy đủ của các lực lượng làm công tác đối ngoại ở trong nước và tất cả các cơ quan đại diện Việt Nam ở nước ngoài. Từ Hội nghị Ngoại giao lần thứ nhất năm 1957 đến nay đã có tổng cộng 28 Hội nghị Ngoại giao, mỗi Hội nghị đều gắn liền với chặng đường cách mạng Việt Nam, với sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, đánh dấu những phát triển mới trong tư duy và đột phá trong hành động. Hội nghị Ngoại giao lần thứ 29 được tổ chức tại Hà Nội từ ngày 21 đến ngày 26-8-2016, diễn ra ngay sau Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII của Đảng, do vậy, chủ đề của Hội nghị lần này là: “Nâng cao hiệu quả công tác đối ngoại và hội nhập quốc tế - Thực hiện thắng lợi Nghị quyết Đại hội Đảng lần thứ XII”.

Từ khóa: Hội nghị Ngoại giao lần thứ 29, Công tác đối ngoại, Hội nhập quốc tế, Nghị quyết Đại hội Đảng lần thứ XII.

Hội nghị Ngoại giao được tổ chức hai năm một lần với sự tham dự đầy đủ của các lực lượng làm công tác đối ngoại ở trong nước và tất cả các cơ quan đại diện Việt Nam ở nước ngoài. Tình hình thế giới và khu vực

luôn thay đổi hết sức nhanh chóng và sâu sắc, khó lường, buộc ngành ngoại giao phải thường xuyên theo dõi sát sao, phản ứng kịp thời, có biện pháp ứng xử phù hợp, bảo đảm lợi ích tối cao của quốc gia - dân tộc.

Từ Hội nghị Ngoại giao lần thứ nhất năm 1957 đến nay đã có tổng cộng 28 Hội nghị Ngoại giao, mỗi Hội nghị đều gắn liền với chặng đường cách mạng Việt Nam, với sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, đánh dấu những phát triển mới trong tư duy và đột phá trong hành động. Ngành Ngoại giao có vinh dự lớn được Chủ tịch Hồ Chí Minh, vị Bộ trưởng đầu tiên của ngành, đã trực tiếp dự ba Hội nghị Ngoại giao vào các năm 1962, 1964, 1966 và để lại nhiều chỉ đạo sâu sắc, mang tính chiến lược mà đến nay vẫn còn nguyên giá trị. Với truyền thống đó, suốt 60 năm qua, Hội nghị Ngoại giao luôn là dịp rất quan trọng để toàn bộ lực lượng làm đối ngoại của các bộ, ban, ngành và địa phương cả nước quán triệt, thống nhất nhận thức và quyết tâm hành động nhằm triển khai thắng lợi chủ trương, đường lối đối ngoại của Đảng và Nhà nước trong mỗi chặng đường cách mạng của dân tộc.

Hội nghị Ngoại giao lần thứ 29 được tổ chức tại Hà Nội từ ngày 22 đến 26-8-2016. Đáng chú ý, đây là Hội nghị Ngoại giao đầu tiên được tổ chức sau Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII của Đảng và sau 30 năm tiến hành công cuộc Đổi mới. Đất nước đang bước vào một giai đoạn phát triển mới về chất, có ý nghĩa chiến lược và đặt ra nhiều yêu cầu đổi mới từ tư duy đến cách làm. Ở bên ngoài, môi trường chiến lược của đất nước ta đã và đang nổi lên nhiều thách thức chưa từng có, tác động trực tiếp đến các lợi ích an ninh và phát triển. Trong bối cảnh đó, bên cạnh nhiệm vụ duy trì môi trường hòa bình, ổn định, Ngoại giao cần phục vụ thiết thực hơn nữa các mục tiêu phát triển đất nước để sớm đưa nước ta cơ bản trở thành nước công nghiệp theo hướng hiện đại.

Ngoại giao Việt Nam trong Đại hội XI

Nhìn lại chặng đường đã đi, sau 30 năm Đổi mới và nhất là trong nhiệm kỳ Đại hội Đảng XI (2011-2015), có thể khẳng định chưa bao giờ chúng ta có cục diện quan hệ rộng lớn như hiện nay. Trong đó, Ngoại giao đã nỗ lực trong việc xây dựng và chủ trì triển khai chủ trương chủ động, tích cực hội nhập quốc tế mà Đảng ta đề ra từ Đại hội XI. Bộ Ngoại giao đã phối hợp chặt chẽ với các bộ, ban, ngành và địa phương cả nước xây dựng Nghị quyết 22 của Bộ Chính trị về hội nhập quốc tế, Chiến lược tổng thể về hội nhập quốc tế đến năm 2020, tầm nhìn đến năm 2030 và Chương trình hành động của Chính phủ triển khai hội nhập quốc tế. Bộ khung chính sách đó đã tạo cơ sở để các bộ, ban, ngành và địa phương triển khai đồng bộ, toàn diện, hiệu quả các hoạt động đối ngoại và đạt được những kết quả quan trọng.

Tính đến thời điểm này, chúng ta đã thiết lập quan hệ ngoại giao với 187/193 quốc gia thành viên Liên hợp quốc, xây dựng được mạng lưới quan hệ đối tác chiến lược với 15 nước, quan hệ đối tác toàn diện với 10 nước, trong đó có tất cả các nước lớn và 5 nước thành viên thường trực Hội đồng Bảo an Liên hợp quốc, góp phần định vị Việt Nam vững chắc hơn trong cục diện chiến lược ở khu vực và trên thế giới.

Bên cạnh đó, Việt Nam đã hoàn thành việc đàm phán, ký kết nhiều Hiệp định thương mại tự do (FTA) thế hệ mới, trở thành một mắt xích quan trọng trong tất cả các liên kết kinh tế khu vực và liên khu vực như Hiệp định Đối tác xuyên Thái Bình Dương (TPP) và các FTA giữa Việt Nam với Liên minh châu Âu, Liên minh Kinh tế Á-Âu, Hàn Quốc. Trong 5 năm từ 2011-2015, tổng mức lưu chuyển ngoại thương hàng hóa, dịch vụ đạt 1.439,5 tỷ USD, gấp gần 2,1 lần giai đoạn 2006-2010; tổng số vốn đầu tư trực tiếp nước ngoài (FDI) đạt trên 59,5 tỷ USD, tăng 33,4% so với 5 năm 2006-2010; chúng ta đã ký thêm được gần 27 tỷ USD vốn

viện trợ phát triển chính thức (ODA) và vốn vay ưu đãi. Thời gian tới, việc các FTA thế hệ mới, quy mô lớn mà chúng ta ký kết có hiệu lực sẽ mở ra nhiều cơ hội để Việt Nam mở rộng thị trường xuất khẩu hàng hóa, dịch vụ, thu hút vốn FDI và ODA.

Trong quá trình hội nhập quốc tế, chúng ta đã nâng tầm đối ngoại đa phương từ “tham gia tích cực” lên “chủ động đóng góp xây dựng, định hình luật chơi chung”, bảo vệ và thúc đẩy hiệu quả các lợi ích chiến lược về an ninh, phát triển của Việt Nam, đồng thời thể hiện vai trò “thành viên có trách nhiệm” tại ASEAN, Liên hợp quốc, APEC, ASEM, hợp tác tiểu vùng Mekong. Vị thế của đất nước được nâng lên đáng kể với việc chúng ta đăng cai thành công Đại hội đồng Liên minh Nghị viện thế giới (IPU) lần thứ 132 và đóng vai trò quan trọng trong các cơ chế của Liên hợp quốc như Hội đồng Nhân quyền, Hội đồng Kinh tế Xã hội (ECOSOC), UNESCO.

Công tác về người Việt Nam ở nước ngoài tiếp tục được chú trọng và triển khai tích cực, qua đó xây dựng chủ trương, chính sách hỗ trợ kiều bào ổn định địa vị pháp lý, củng cố đại đoàn kết dân tộc, khơi thêm nguồn lực cho đất nước. Công tác bảo hộ công dân đã được triển khai kịp thời, hiệu quả, bảo đảm an toàn tính mạng và tài sản của công dân ta ở các khu vực có thảm họa thiên tai, chiến sự, bảo hộ quyền và lợi ích chính đáng của hàng ngàn ngư dân, tàu cá của ta ở Biển Đông và các vùng biển xa.

Những thành tựu đối ngoại nói trên là tiền đề quan trọng để đưa nước ta bước vào giai đoạn phát triển mới. Tuy nhiên, cần thấy rõ tiến trình hội nhập quốc tế vẫn còn không ít hạn chế, yếu kém. Nền kinh tế nước ta vẫn dễ bị tổn thương trước các biến động bất lợi của kinh tế thế giới. Chúng ta cũng chưa tranh thủ được đầy đủ các cơ hội của hội nhập quốc tế để nâng cao chất lượng tăng trưởng và năng lực cạnh tranh của

nền kinh tế, chưa tạo được động lực mạnh mẽ để phát triển nhanh và bền vững. Trong khi đó, phát triển và hội nhập đang tạo ra nhiều sức ép lên các vấn đề văn hóa, xã hội và môi trường.

Định hướng hoạt động Ngoại giao thời gian tới

Tình hình trên đặt ra cho toàn ngành Ngoại giao những nhiệm vụ mới và cấp bách để làm sao tranh thủ thời cơ, vượt qua thách thức, đặt con thuyền đất nước vào đúng luồng lạch thuận lợi nhất để vững vàng tiến ra biển lớn. Bên cạnh những nội hàm mới như kiên quyết, kiên trì đấu tranh bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền, thống nhất và toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc, chủ động tham gia và phát huy vai trò tại các cơ chế đa phương, Đại hội Đảng lần thứ XII đã xác định rõ hai định hướng đối ngoại quan trọng đối với sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc trong nhiều năm tới, đó là “nâng cao hiệu quả các hoạt động đối ngoại” và “triển khai mạnh mẽ định hướng chiến lược chủ động và tích cực hội nhập quốc tế”.

Bám sát các nhiệm vụ đó, Hội nghị Ngoại giao 29 đã xác định chủ đề là “Nâng cao hiệu quả công tác đối ngoại và hội nhập quốc tế - Thực hiện thắng lợi Nghị quyết Đại hội Đảng lần thứ XII”. Hội nghị Ngoại giao 29 tập trung, phát huy cao độ trí tuệ và kinh nghiệm của toàn ngành để trao đổi, tìm ra phương hướng, biện pháp cụ thể nhằm thúc đẩy các lợi ích an ninh và phát triển, nâng cao hơn nữa vị thế quốc tế của đất nước. Đề cao tư duy đổi mới và sáng tạo, Hội nghị Ngoại giao 29 được tổ chức với phương châm dân chủ, coi trọng tính tương tác và tư duy phản biện khoa học trong thảo luận. Trong khuôn khổ một tuần làm việc, Hội nghị tập trung quán triệt, thống nhất nhận thức và trao đổi sâu về một số trọng tâm chính sau:

Một là, tiếp tục nhất quán nguyên tắc Đảng lãnh đạo tuyệt đối, toàn diện và Nhà nước quản lý thống nhất công tác đối ngoại; phối hợp chặt

chê giữa ba trụ cột đối ngoại Đảng, ngoại giao Nhà nước và đối ngoại nhân dân. Qua đó tạo sức mạnh tổng hợp của tất cả các bộ, ban, ngành, địa phương, sự đồng thuận của nhân dân trong việc triển khai đường lối đối ngoại của Đảng và Nhà nước.

Hai là, đề ra các phương hướng, biện pháp nâng cao hơn nữa hiệu quả các hoạt động đối ngoại, đưa quan hệ với các nước, nhất là các đối tác ưu tiên, quan trọng thực sự đi vào chiều sâu, ổn định, bền vững, trên cơ sở luật pháp quốc tế, bình đẳng, cùng có lợi, bảo đảm lợi ích tối cao của quốc gia - dân tộc.

Ba là, xác định và đề ra biện pháp đóng góp tích cực hơn vào việc thực hiện hiệu quả tiến trình hội nhập quốc tế sâu rộng, để hội nhập quốc tế thực sự tạo cơ hội thúc đẩy phát triển kinh tế và tăng cường tiềm lực, sức mạnh tổng thể của quốc gia, góp phần tạo động lực mạnh mẽ để đổi mới toàn diện đất nước, nâng cao đời sống nhân dân.

Bốn là, tăng cường hơn nữa sự phối hợp chặt chẽ giữa quốc phòng - an ninh - đối ngoại trong việc bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền, thống nhất và toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc, đồng thời giữ vững môi trường hòa bình, ổn định để phát triển và bảo vệ vững chắc chế độ xã hội chủ nghĩa.

Năm là, quán triệt nhận thức mới trong toàn bộ các lực lượng làm công tác đối ngoại về việc đưa đối ngoại đa phương trở thành một trong những trụ cột của công tác đối ngoại trong thời gian tới.

Với tinh thần đổi mới và ý thức trách nhiệm cao đối với nhiệm vụ mà Đảng và nhân dân giao phó cho ngành đối ngoại, Hội nghị Ngoại giao 29 là Hội nghị của quyết tâm hành động, đóng góp tích cực vào sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa./.